

Betere prestaties met minder suiker en zetmeel

Je rijdt regelmatig een rondje buiten met je paard, je traint soms in de rijbaan en je doet af en toe aan een wedstrijd mee. Hij heeft **energie** nodig om dit werk te kunnen doen, maar je hebt **geen zin in een stuiterende tijdbom**. Of je hebt een paard dat overgevoelig is voor suiker en zetmeel, maar je wilt hem toch alle **benodigde voedingsstoffen** bieden. Wat kun je het beste voeren? Een **voedingsdeskundige** en twee **praktijkvoorbeelden** bieden inzicht.

Tekst en foto's: Pavo

Granen vormen van oudsher de basis van krachtvoer voor paarden. Ze zitten vol zetmeel, dat in het lichaam wordt omgezet in suiker. Dat levert energie op die nodig is als een paard veel werk doet. Als je recreatief rijdt of ment, of aan wedstrijden meedoet, wil je graag dat je paard dat goed kan volhouden. Maar je hebt er niets aan als hij door een overdosering aan energie niet te hanteren is. Ruwvoer, dat de basis vormt voor ieder rantsoen, bevat ook energie en bouwstoffen. Maar die gehalten zijn vaak zo laag dat een paard er echt niet genoeg aan heeft als je hem ook wilt berijden. En al zou het wel energierijk genoeg zijn, dan wil je alsnog de vitamines en mineralen aanvullen voor een goede gezondheid. Er komt steeds meer aandacht voor de rol van suiker en zetmeel in de voeding van

paarden. Een overmaat daaraan kan tot tal van gezondheidsproblemen leiden. Veel paarden reageren overgevoelig. Dat kan variëren van humeurig gedrag tot dunne mest, koliekverschijnselen of zelfs hoefbevangenheid. Er zijn ook paarden met aandoeningen als EMS, insulineresistentie of andere spijsverteringsproblemen, problemen die vragen om een suikerarm dieet.

Zetmeelgehalte naar beneden

De vraag naar krachtvoer met een laag suiker- en zetmeelgehalte neemt toe. Pavo voorzag daar in het verleden al in met de bekende Stimix in de blauwe zak. Maar het bedrijf wilde nog beter voldoen aan de vraag en kwam daarom in 2006 met de muesli Pavo Nature's Best. Die had, voor die tijd, al een zeer laag suiker- en zetmeelgehalte en het bevatte structuur om het kauwen te bevorderen.

Geperste Timothee.

HEET WORDT NIET HETER

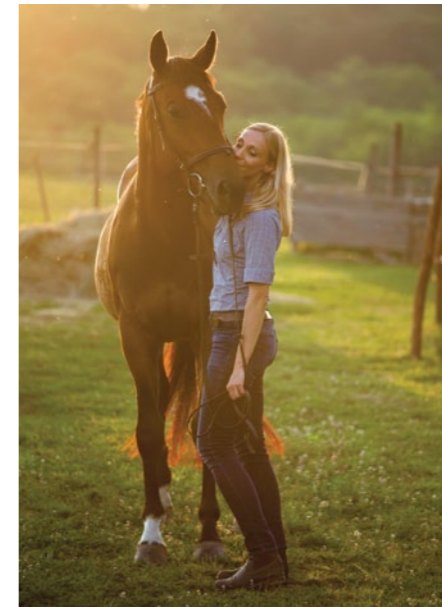
Het is fijn als een paard voldoende energie heeft om zijn werk aan te kunnen. Maar heet hoeft niet heter. Zeker niet als je een jonkie aan het inrijden bent. Voor de Haflinger Elmo past Pavo Nature's Best daarom het beste in het rantsoen.

Haar andere Haflinger is inmiddels 28 jaar en krijgt seniorenvoeding. Maar daarvoor gaf recreatiereuiter Marije van Beek hem ook Pavo Nature's Best. "Dat beviel prima, vandaar dat ik er mee ben doorgedaan toen Elmo bij ons kwam." Deze 5-jarige ruiter is van het levendige soort. Marije wil graag dat hij alles binnen krijgt wat hij nodig heeft voor zijn gezondheid, maar nog meer energie hoeft niet. "Ik rijd nu zo'n drie keer per week een half uur, dus hij heeft niet veel nodig aan krachtvoer. Wij geven altijd erg veel ruwvoer. Hij krijgt een handje Nature's Best en als hij heeft gewerkt twee handjes. Maar als ik meer met hem ga doen, krijgt hij extra."

ren. Granen zoals gerst en maïs waren grotendeels vervangen door spelt en het aandeel melasse was sterk verlaagd. Er worden door de wetenschap steeds meer ontdekkingen gedaan op gebied van paardenvoeding in relatie tot gezondheid. En de jarenlange monitoring van ruwvoermonters uit Nederland wijst onder andere uit dat het gehalte aan eiwit in paarden-ruwvoer behoorlijk aan het dalen is. Tekorten hieraan hebben effect op de spiergezondheid. Reden voor Pavo om de receptuur van de populaire muesli opnieuw tegen het licht te houden. Voedingsdeskundige Rob Krabbenborg: "Granen, die van nature eigenlijk helemaal niet in het dieet van een paard voorkomen, zitten vol zetmeel. Wij wilden naar een product met andere, betere ruwvoerachtige grondstoffen, waardoor we het aandeel graan nog meer kunnen verlagen en daarmee het zetmeelgehalte naar beneden brengen. Maar we wilden de tekorten die ontstaan door het steeds armere ruwvoer wel opvangen. Dat is gelukt. We zitten nu op slechts twee procent suiker en maar zestien procent zetmeel."

Timothee

De nieuwe grondstof in Pavo Nature's Best is Timothee. Timothee is lang niet bij alle paardenhouders bekend. Het is een grassoort die paarden heerlijk vinden. Het bevat zeer weinig van het voedings-suiker fructaan en levert veel gezonde vezels voor het paard. Timothee wordt in Nederland nauwelijks verbouwd. In een weiland vol met Engels raagras (de meest voorkomende grassoort in Nederland) houdt Timothee het name-

Productontwikkeling in Timothee veld.

lijk niet vol, hij wordt als het ware onder de voet gelopen. Voor Pavo Nature's Best wordt in de provincie Zeeland speciaal Timothee verbouwd. De Timothee wordt in de zomer gemaaid als het volop in bloei staat. Vervolgens wordt het na het droogproces met stengel en al in een brokje geperst (en dus niet eerst gemalen). Daarbij blijft de structuur zoveel mogelijk bewaard. Op deze manier wordt het kauwen van de paarden gestimuleerd, wat leidt tot meer speekselproductie. Die is nodig voor een goede verttering en het voorkomen van maagzweren.

Oergraan

Het nieuwe recept van Pavo Nature's Best bevat nu 15% Timothee. Gepofte tarwe en

hele gerst hebben daarvoor het veld moeten ruimen. Het enige hele graan dat nog in Pavo Nature's best zit is spelt, een oergraan met een laag zetmeelgehalte, dat veel vliezen bevat. Dat is gunstig voor paarden die dergelijke vezels nodig hebben voor een gezonde darmwerking. Lijnzaadproducten worden vaak aan paarden gegeven voor het verbeteren van de darmwerking. Het geeft bovendien een glanzende vacht. Dit lijnzaad is ook aan Nature's Best toegevoegd in de vorm van lijnzaadkorrels. Hierdoor heb je alle voordelen van lijnzaad in de muesli en niet de nadelen, zoals het koken en de kliederboel door de slijmerige massa die daardoor ontstaat. 🐾

EÉN SOORT VOOR ALLE PAARDEN

De 12-jarige Paintmerrie Glow Amazing Buzzs van Susan Romkes heeft de genetische aandoening PSSM. Daardoor is een suiker- en zetmeelarm dieet nodig. Het gaat geweldig met de merrie nu ze een rantsoen van veel energiearm hooi, speciaal voor haar geselecteerde supplementen en Pavo Nature's Best muesli krijgt.

PSSM is een niet zo bekende, erfelijke spierziekte, waarbij de opslag van voedings-suikers in de spieren is verstoord. Door ophoping en aanmaak van suikers raken paarden met deze aandoening snel ernstig spierbevangen. Bij Buzzs, zoals ze wordt genoemd, was de eerste aanval zo hevig dat ze het bijna met de dood moest bekopen. "De CPK-waarde mag niet boven de 500 zijn, die was bij haar over de 12000", vertelt Susan. Gras, dat veel suiker bevat, is uit den boze voor Buzzs. "Ze krijgt alleen arm hooi. En voor de vitamines en mineralen gaf ik een muesli zonder granen. Maar daar deed ze het toch niet zo goed op. In overleg met onze dierenarts zijn we overgestapt op Pavo Nature's Best. Daar krijgt ze maar heel weinig van, maar het gaat echt boven verwachting. We laten iedere drie maanden haar bloed testen en de CPK-waarde zit nu ver onder de 500." Susan doet aan alle takken van Westersport, behalve reining. Ze is met Buzzs zelfs Nederlands kampioen in de halterklasse geworden. Een emotionele ervaring, met een paard dat er bijna niet meer was geweest. Dat de samenstelling van Pavo Nature's Best gaat veranderen vond Susan aanvankelijk griezelig. "Het gaat zo goed met Buzzs. Verandering in het rantsoen is met zo'n aandoening altijd eng. Maar nu ik hoor dat het zetmeelgehalte nog meer omlaag gaat en granen worden vervangen door timothee, ben ik enthousiast. Het fijne van deze muesli is dat mijn andere paarden het er ook goed op doen, dus ik hoef maar één soort in huis te halen. Bovendien is het een betaalbare oplossing."